

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Departamentul de Istorie Antică și Arheologie
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Arheologie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria și arheologia Daciei						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect.univ.dr. Liliana Mateescu-Suciu						
2.3 Titularul activităților de seminar							
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	0
3.4 Total ore din planul de învățământ	28	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	0
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat/ Consultații					5
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual					47
3.8 Total ore pe semestru					75
3.9 Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> • Înscrierea disciplinei în contractul de studii
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> •

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> •
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> •

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale

- **C1. Regăsirea informației despre trecutul istoric.** Evaluarea fundamentală a valorii relative a diverselor lucrări de referință (bibliografii, enciclopedii, dicționare de specialitate etc.) și baze de date din domeniul studiilor istorice.
 - Identificarea lacunelor existente în cunoașterea istorică, verificarea stadiului cunoașterii folosind principalele lucrări de referințe existente. Propunerea, la un nivel general, a unor căi de îmbogățire a cunoașterii în legătură cu probleme istorice cu un grad redus sau mediu de complexitate.
 - Identificarea rapidă și utilizarea corectă a informațiilor din izvoarele istorice (accesibile în limba română sau într-o limbă de circulație internațională) și a informațiilor istorice cu un grad redus și mediu de detaliere.
 - Interpretarea la un nivel elementar a informațiilor regăsite în lucrările de referințe și în bazele de date pe teme istorice, explicitând principalele concepte, fenomene și procese istorice la care se referă acestea.
 - Utilizarea adecvată a cunoștințelor de bază privind evoluția generală a istoriografiei, periodizarea istoriei, principalele lucrări de referințe și baze de date referitoare la diferitele epoci, probleme, procese și fenomene istorice, precum și cu privire la organizarea și funcționarea principalelor instituții de informare și documentare publică.
- **C2. Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor.** Analiza critică a izvoarelor istorice, coroborarea conștientă a cunoștințelor provenite din afara izvoarelor cu cele provenite din izvoare pentru (re)stabilirea unor fapte și procese istorice, contextualizarea judecăților de valoare existente cu privire la aceste fapte și procese istorice și corelarea, la un nivel elementar, a informațiilor disponibile despre trecutul istoric cu problemele prezente în analizele istoriografice referitoare la epoca respectivă.
 - Aplicarea metodelor criticii interne și externe în studiul izvoarelor istorice editate (texte, mărturiile orale, vestigii materiale etc.) în vederea (re)stabilirii cât mai precise a faptelor istorice.
 - Definirea și prezentarea corectă a principalelor concepte folosite în studiile istorice, în descrierea și analizarea etapelor și proceselor din istoria omenirii, stadiul actual al istoriografiei și metodele centrale ale cercetării istorice.
 - Identificarea limitelor existente în analiza informațiilor despre trecutul istoric, a cauzelor acestor limite, și să propună ipoteze alternative de interpretare a faptelor istorice.
 - Interpretarea, compararea și relaționarea datelor și faptelor caracteristice principalelor procese și fenomene istorice, precum și a abordărilor istoriografice legate de acestea. Încadrarea principalelor texte istorice și istoriografice în contextele elaborării lor (genuri și tipuri de texte; grupări și școli istoriografice).
- **C3. Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studiu și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate.** Adaptarea prezentărilor orale sau scrise la solicitări cu grad redus de complexitate ale publicului și la modificarea contextului comunicării.
 - Evaluarea eficacității actului de comunicare a cunoștințelor de specialitate în raport cu stadiul cunoașterii științifice și în raport cu capacitatea de asimilare a receptorilor.
 - Identificarea și utilizarea a principalelor modalități de comunicare orală, precum și a particularităților prezentării științifice a cunoștințelor de specialitate.
 - Interpretarea particularităților diverselor contexte în care trebuie prezentate informațiile istorice cu ajutorul conceptelor de bază ale domeniului.
 - Prezentarea orală și scrisă, cu un grad ridicat de claritate, în conformitate cu standardele academice, a problemelor și contextelor de specialitate cu un nivel redus și mediu de complexitate.

Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • CT1 Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului. • CT3. Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.
--------------------------------	--

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Obiectivele cursului constau în aprofundarea cunoștințelor referitoare la istoria antică a României și în particular a celor legate de istoria și arheologia Daciei preromane.
7.2 Obiectivele specifice	Un prim obiectiv îl constituie familiarizarea studenților cu istoria politică a Daciei din perioada anterioară cuceririi romane (formațiuni politice, conflicte militare, relații diplomatice etc.). Un alt obiectiv îl reprezintă înțelegerea realităților arheologice ale epocii dacice precum și metodele utilizate în cercetarea siturilor încadrabile în acest interval cronologic.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Introducere în tematică cursului (definiții, surse, obiective etc.).	Prelegere, proiectii, discuții	
Izvoare antice referitoare la traci, daci, geți, Dacia. Triburi, limbă, teritorii.	Prelegere, proiectii, discuții	
Relațiile cu triburile vecine: traci (regatul odrys, triballi), illiri, dalmati.	Prelegere, proiectii, discuții	
Civilizațiile vecine (sciți, sarmați, bastarni) și relațiile cu aceștia	Prelegere, proiectii, discuții	
Celți și daci în Transilvania.	Prelegere, proiectii, discuții	
Centre de putere în sec. V-III a.Chr. Arta traco-getică. Secolul întunecat al Daciei (sec. II a.Chr)	Prelegere, proiectii, discuții	
Istoria politică a daco-getilor în sec I a. Chr. Domnia lui Burebista și a succesorilor acestuia.	Prelegere, proiectii, discuții	
Istoria politică a daco-getilor pe parcursul sec. I p.Chr. Relațiile cu romanii.	Prelegere, proiectii, discuții	
Conflictele militare de la sfârșitul sec. I p.Chr. și începutul sec. II p. Chr.	Prelegere, proiectii, discuții	
Aspecte ale civilizației dacice: arhitectura militară. Principalele situri fortificate din Dacia: tipuri, elemente de fortificație, metode de cercetare.	Prelegere, proiectii, discuții	
Aspecte ale civilizației dacice : arhitectura religioasă. Sanctuare, locuri de cult, incinte sacre, depuneri votive etc. Modalități de analiză și interpretare a unor descoperiri cu caracter sacru.	Prelegere, proiectii, discuții	
Aspecte ale civilizației dacice : habitatul civil. Tipuri de așezări și locuințe în spațiul dacic. Analiza unui complex de locuire : structura, organizare, inventar.	Prelegere, proiectii, discuții	
Aspecte ale civilizației dacice: economie, meșteșuguri, relații comerciale.	Prelegere, proiectii, discuții	
Temă rezervată	Prelegere, proiectii, discuții	

Bibliografie

- Izvoare privind istoria României, I, 1964
- Istoria Românilor, I, București, 2001 (coord. M. Petrescu Dâmbovița et alii)
- P. Alexandrescu, *Un art thraco-gete?* În Dacia NS, 18, 1974
- P. Alexandrescu, *Le groupe de tresor thraces du Nord des Balkans*, în Dacia NS, 27, 1983
- M. Babeș, Descoperirile funerare și semnificațiile lor în contextul culturii geto-dacice clasice, în *SCIVA*, 39, 1, 1988, p. 3-32.
- M. Babeș, Die Poienesti-Lukaševka-Kultur. Ein Beitrag zur Kulturgeschichte im Raum östlich der Karpaten in den letzten Jahrhunderten vor Christi Geburt, Bonn, 1993, Rudolf Habelt Verlag (Seria Saarbrücker Beiträge zur Altertumskunde, 30).
- M. Bărbulescu, D. Deletant, K. Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, Istoria României, București, Ed. Enciclopedică, 1998 (sau Ed. Corint, 2002; sau ed. II, Ed. Corint, 2003)
- V. Bârcă, Istorie și civilizație. Sarmatii în spațiul est-carpatic (sec. I a. Chr.-începutul sec. II p. Chr.), Cluj-Napoca, 2006
- Vitalie Bârcă, Nomazi ai stepelor. Sarmatii timpurii în spațiul nord-pontic (sec. II-I a. Chr.), Cluj-Napoca, 2006
- D. Berciu, *Buridava dacică*, 1980
- D. Berciu, *Arta traco-getică*, Buc., 1969
- V. Bobi, *Civilizația dacilor de la curbura Carpaților*, Buc. 1999.
- I. H. Crișan, *Civilizația geto-dacilor*, I-II, 1993;
- I. H. Crișan, *Burebista și epoca sa*, 1977
- I. H. Crișan, Necropola dacică de la Cugir, în *Apulum*, XVIII, 1980, p. 81-87.
- V. Crișan, *Dacii din Estul Transilvaniei*, Sf. Gheorghe, 2000
- H. Daicoviciu, *Dacia de la Burebista la cucerirea romană*, 1972
- Vl. Dumitrescu, *Al. Vulpe, Dacia înainte de Dromihete*, 1988
- G. Florea, *Ceramica pictată. Artă, meșteșug și societate în Dacia preromană (sec I.a. Chr.- I.p. Chr.)*,
- F. B. Florescu, *Monumentul de la Adamklissi, Tropaeum Traiani*, Buc. 1962
- G. Gheorghiu, *Dacii pe cursul mijlociu al Mureșului*, Cluj-Napoca, 2005
- I. Glodariu, *Relațiile comerciale ale Daciei cu lumea elenistică și romană*, 1974;
- I. Glodariu, în vol. *Istoria României. Transilvania*, I, 1997
- I. Glodariu, *Arhitectura dacilor (civilă și militară)*, 1983
- I. Glodariu, E. Iaroslavschi, A. Rusu-Pescaru, Fl. Stănescu, *Sarmizegetusa Regia, capitala Daciei preromane*, 1996;
- I. Glodariu, E. Iaroslavschi, *Civilizația fierului la daci*, Cluj-Napoca, 1979
- N. Gostar, V. Lica, *Societatea geto-dacică de la Burebista la Decebal*, 1984
- E. Iaroslavschi, *Tehnica la daci*, Cluj-Napoca, 1995
- V. Kotigorsko, *Ținuturile Tisei Superioare în veacurile III î.e.n – IV e.n.*, Buc. 1995
- N. Lupu, *Tilișca. Așzările arheologice de pe Cățânaș*, 1989;
- C. C. Petolescu, *Dacia și Imperiul Roman*, București, 2000
- C. C. Petolescu, *Dacia. Un mileniu de istorie*, București, Ed. Academiei Române, 2010
- M. Petrescu-Dâmbovița, *Scurtă istorie a Daciei preromane*, Iași 1978;
- D. M. Pippidi, D. Berciu, *Din istoria Dobrogei*, vol. I. *Geți și greci la Dunărea de Jos*, Buc. 1965.
- A. Rustoiu, *Metalurgia bronzului la daci*, 1996;
- A. Rustoiu, *Fibulele din Dacia preromană (sec. II î.e.n-I e.n.)*, 1997
- A. Rustoiu, *Razboinci și societate în aria celtică transilvaneană. Studii pe marginea mormintului cu coif de la Ciumesti*, Cluj-Napoca 2008
- V. Sârbu, *Dava getică de la Grădiștea*, Brăila, 1996
- V. Sârbu, *Credințe și practici funerare, religioase și magice în lumea daco-geților*, 1993;
- V. Sârbu, G. Florea, *Imagine și imaginar în Dacia preromană*, 1998;
- S. Teodor, *Regiunile Est-carpătice ale României în secolele V – II, î.d. Chr.*, Buc. 1999
- V. Ursachi, *Zargidava. Cetatea dacică de la Brad*, 1995, cap. V-VIII;
- V. Vasiliev, *Sciții agatârși pe teritoriul României*, București., 1980;
- A. Vulpe, *Traci și iliri la sfârșitul primei epoci a fierului în Oltenia*, în *SCIV*, 13, 1962, 2.
- A. Vulpe, *Cu privire la agatârși*, în *Symposia Thracologica*, 7, 1989
- R. Vulpe, *Columna lui Traian*, Buc. 2002.
- R. Vulpe, S. Teodor, *Piroboridava. Așezarea geto-dacică de la Poiana*, Buc. 2003

Bibliografie

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Competențele dobândite în urma participării la cursul „Istoria și arheologia Daciei” constau în cunoașterea unor aspecte particulare ale epocii La Tene pe teritoriul României, precum și însușirea metodelor de cercetare specifice istoriei antice și arheologiei. Studenții care vor absolvi acest curs vor avea capacitatea de a preda subiecte de istorie antică a României la nivel gimnazial și liceal. În plus, vor dobândi abilități în a analiza izvoare istorice și arheologice, abilități pe care le pot aplica în practică, fie în munca de teren (săpături arheologice sistematice sau de salvare) fie în cercetarea muzeală sau de patrimoniu.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea conținutului cursului și a bibliografiei indicate	Examen scris	50 %
10.5 Seminar/laborator	Participarea activă la discuții	Evaluare referat	50 %
	Prezentarea unui referat		
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none">• Cunoașterea și înțelegerea realităților istorice și arheologice specifice Daciei preromane.			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

